

หลักสูตร ผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ (อค4005)

จำนวน 40 ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพความคิดสร้างสรรค์

ความเป็นมา

การจักสานเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การจักสานเป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นภูมิปัญญาอันเฉลียวฉลาดของคนในท้องถิ่น ที่ใช้ภูมิปัญญาสามารถนำสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนมาประยุกต์ทำเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีประโยชน์ในการดำรงชีวิต การจักสานมีมานานแล้ว และได้มีการพัฒนามาตลอดเวลโดยอาศัยการถ่ายทอดความรู้จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง การดำรงชีวิตประจำวันของชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่ได้เอาความรู้หนังสือมาเกี่ยวข้อง การเรียนรู้ต่างๆ อาศัยวิธีการฝึกหัดและบอกเล่าซึ่งไม่เป็นระบบในการบันทึก สะท้อนให้เห็นการเรียนรู้ ความรู้ที่สะสมที่สืบทอดกันมาจากอดีตมาถึงปัจจุบันหรือที่เรียกกันว่า "ภูมิปัญญาท้องถิ่น"

ปัจจุบันจึงเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาอาชีพของคนในชุมชน จึงได้จัดทำหลักสูตรผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ เพื่อเป็นการแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการให้คนในชุมชนและนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปต่อยอดในพื้นที่ ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพด้านเกษตรกรรม เมื่อเว้นว่างจากการประกอบอาชีพทางการเกษตรประชาชนส่วนใหญ่จะว่างงาน และด้วยสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันที่ตกต่ำ ค่าครองชีพที่สูงขึ้นรายได้ในการประกอบอาชีพลดน้อยลง ประชาชนในชุมชนจึงเห็นความสำคัญและต้องการอาชีพเสริมให้ตนเองและครอบครัว โดยการประเมินจากความต้องการของตลาดและทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ไม้ไผ่ในการจักสานเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันสามารถนำสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนมาประยุกต์ใช้ในการสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีความน่าสนใจ มีความทันสมัย และสามารถใช้งานได้จริง เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพเพื่อเสริมรายได้ให้ตนเองและครอบครัวต่อไป นอกจากนี้ยังสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้เพิ่มโอกาสการแข่งขันทางธุรกิจและการประกอบอาชีพ ตลอดจนสนับสนุนให้ ผู้ว่างงาน มีโอกาสมีงานทำ โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพของชุมชน

ดังนั้น หลักสูตรผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ ถือเป็นอาชีพที่สร้างสรรค์ที่น่าสนใจ สามารถเป็นช่องทางการประกอบอาชีพเสริม ให้กับผู้ที่มีใจรักในงานฝีมือที่จะช่วยสร้างรายได้ให้กับประชาชนที่ทั่วไปที่สนใจ นอกจากนี้ยังได้สิ่งประดิษฐ์ที่เกิดขึ้นมาจากความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งมีลักษณะที่สวยงาม และจำหน่ายได้ ช่วยให้เห็นเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการประกอบอาชีพได้

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอป่าซาง เล็งเห็นถึงความสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงานประเภทผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ ได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ มีลักษณะที่สวยงาม และจำหน่ายได้ จึงได้จัดทำหลักสูตรผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ จำนวน 40 ชั่วโมง ซึ่งเน้นการเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติและสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย สามารถจำหน่ายได้ ตลอดจนส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาให้ผู้จบหลักสูตรสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน สร้างอาชีพ รายได้ให้แก่ตนเอง เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำ สร้างรายได้

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ที่เน้นการบูรณาการเนื้อหาสาระ ภาคนอกหลักสูตรควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติจริง ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพได้จริงอย่าง มีคุณภาพและมีคุณธรรม จริยธรรม
2. มุ่งเน้นการนำความรู้ ประสบการณ์ ทักษะไปใช้ในการเพิ่มโอกาสการพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่ให้ สามารถพัฒนาต่อยอดได้
3. มุ่งเน้นการปฏิบัติจริงโดยให้ผู้เรียนเรียนรู้กระบวนการผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่

จุดหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง
2. ตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างมี คุณธรรมจริยธรรม
3. มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพมีความรู้ความเข้าใจและฝึกทักษะการบริหารจัดการในอาชีพได้ อย่างมีประสิทธิภาพ
4. มีความรู้ ความเข้าใจในการเขียนโครงการประกอบอาชีพได้

กลุ่มเป้าหมาย

มี 2 กลุ่มเป้าหมาย คือ

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน 40 ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี จำนวน 5 ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ จำนวน 35 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

1. ช่องทางการประกอบอาชีพผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่	1	ชั่วโมง
1.1 ความสำคัญในการประกอบอาชีพ		
1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ		
1.3 แหล่งเรียนรู้และแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์		
2. ทักษะการประกอบอาชีพผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่	37	ชั่วโมง
2.1 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่		
2.2 ขั้นตอนการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่		
2.3 การทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ในรูปแบบต่างๆ		

3. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่	1	ชั่วโมง
3.1 การคิดราคาต้นทุนและการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน		
3.2 การทำบัญชีรายรับรายจ่ายอย่างง่าย		
4. โครงการประกอบอาชีพธุรกิจผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่	1	ชั่วโมง
4.1 ความสำคัญของโครงการอาชีพผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่		
4.2 ประโยชน์ของโครงการอาชีพผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่		
4.3 องค์ประกอบของโครงการอาชีพผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่		
4.4 การเขียนโครงการอาชีพผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่		
4.5 การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ ผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่		

การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. ศึกษาด้วยตนเองข้อมูลจากเอกสารแผ่นพับ /วิทยากร/ภูมิปัญญา
2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่
3. เรียนรู้จากการสาธิตขั้นตอนการทำของวิทยากร
4. ฝึกปฏิบัติจริงผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่องความรู้เบื้องต้น ผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่
2. ภูมิปัญญาท้องถิ่น , สื่อบุคคล , วิทยากรผู้ชำนาญด้านผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่
3. แผ่นพับเรื่องผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่
4. อุปกรณ์ประกอบการฝึกทักษะอาชีพ

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอ สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเอง ความสำเร็จของการปฏิบัติและจบหลักสูตร
3. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีผลผลิตที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

1. หลักฐานการประเมินผล
2. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
3. วุฒิบัตร ออกโดยสถานศึกษา
4. แบบประเมินความพึงพอใจ

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการประกอบอาชีพรายวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตร ผลิตบัณฑิตจากไม่เฝ้า จำนวน 40 ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1. ช่องทางการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้เฝ้า	<p>1. ผู้เรียนสามารถบอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้เฝ้า</p> <p>2. ผู้เรียนสามารถบอกความสำคัญในการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้เฝ้าได้</p> <p>3. ผู้เรียนสามารถบอกแหล่งเรียนรู้แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้เฝ้า</p>	<p>1. ความสำคัญในการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้เฝ้า</p> <p>2. แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้เฝ้า</p> <p>3. แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้เฝ้า</p> <p>4. แนวโน้มความต้องการของตลาด</p> <p>-รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มลูกค้า</p> <p>- การตัดสินใจเลือกทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้เฝ้า</p>	<p>1. วิทยากรบรรยายให้ความรู้ประกอบกับให้ผู้เรียนศึกษาจากใบความรู้เรื่องความสำคัญของการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้เฝ้า</p> <p>2. ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ ผู้รู้ และภูมิปัญญาในการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้เฝ้า</p> <p>3. วิทยากรกับผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์รูปแบบและสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มลูกค้า</p> <p>4. ผู้เรียนตัดสินใจเลือกทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้เฝ้าตามความพร้อมและศักยภาพของตนเอง</p> <p>5. วิทยากร</p> <p>ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทิศทาง</p>	1	-

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
			<p>ประกอบอาชีพของผลิตภัณฑ์จาก จากไม้ไผ่ในรูปแบบที่เหมาะสมกับ ตนเอง โดยคำนึงถึงศักยภาพ 5 ด้านได้แก่ ศักยภาพทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละ พื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิ อากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตของ แต่ละพื้นที่และศักยภาพของทรัพยากร มนุษย์ในแต่ละพื้นที่</p>		
2. ทักษะการประกอบอาชีพ การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	<p>1. บอกความเป็นมาและประโยชน์ ของผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ 2. สามารถบอกขั้นตอนการจัดทำ วัสดุและอุปกรณ์และ เครื่องมือ</p>	<p>1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ไม้ไผ่</p>	<p>1. วิทยากรและผู้เรียนรู้ร่วมสนทนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องผลิตภัณฑ์จาก สานจาก ไม้ไผ่ เพื่อให้เกิดกระบวนการ เรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง พร้อม กับช่วยกันเตรียมอุปกรณ์</p>	2	35

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	<p>ที่ใช้ในการทำผลิตภัณฑ์จากจักสานจากไม้ไผ่ได้</p> <p>3. ผู้เรียนสามารถคัดเลือกวัสดุไม้เนื้ออ่อนในการนำมาทำผลิตภัณฑ์จักสาน</p> <p>4. ผู้เรียนสามารถออกแบบผลิตภัณฑ์ได้</p> <p>5. ผู้เรียนสามารถทำจักสานไม้ไผ่ในรูปแบบต่าง ๆ ได้ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ถาดไม้ไผ่สาน ขนาดต่าง ๆ - หูท้าวแก้วน้ำ - ชะลอมสวมแก้วน้ำ 	<p>- ประวัติความเป็นมาและประโยชน์ของผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่</p> <p>2. การเลือกวัสดุและอุปกรณ์ และ เครื่องมือที่ใช้ในการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ได้</p> <p>3. ขั้นตอนในการปฏิบัติการจัดสานไม้ไผ่ในรูปแบบต่าง ๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ถาดไม้ไผ่สาน ขนาดต่าง ๆ - หูท้าวแก้วน้ำ - ชะลอมสวมแก้วน้ำ <p>4. เทคนิคการจัดสานไม้ไผ่</p> <p>5. การเก็บรักษาผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่</p>	<p>2. ให้ผู้เรียนศึกษาและดูวิธีขั้นตอนการทำ จากสื่อรูป แผ่นพับ รูปภาพ การทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ในรูปแบบต่าง ๆ</p> <p>3. วิทยากรสาธิตวิธีขั้นตอนผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ในรูปแบบต่าง ๆ</p> <p>4. ผู้เรียนสังเกต และบันทึกการเรียนรู้</p> <p>5. ผู้เรียนทำตามขั้นตอนที่วิทยากรสาธิตเบื้องต้นในการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ในรูปแบบต่าง ๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ถาดไม้ไผ่สาน ขนาดต่าง ๆ - หูท้าวแก้วน้ำ - ชะลอมสวมแก้วน้ำ 		

พ.ศ.

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เรียนสามารถคำนวณต้นทุนและการกำหนดราคาขาย 2. ผู้เรียนสามารถแสวงหาตลาดในการจำหน่ายสินค้าได้ 3. ผู้เรียนสามารถทำบัญชีจากการประกอบอาชีพได้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ จักสานจากไม้ไผ่ 2. การจัดการควบคุมคุณภาพในผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ 3. การวางแผนการผลิต 4. การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย 	1. การบริหารจัดการการผลิต 1.1 สำรวจและศึกษาแหล่งวัสดุ อุปกรณ์ และการใช้ประโยชน์ของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและทุนต่าง ๆ 1.2 ศึกษาการลดต้นทุนการผลิตแต่คุณภาพคงเดิม 2. วิทยาการและครูผู้สอนที่รับผิดชอบหลักสูตร ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และอธิบายขั้นตอนการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย	1	-
4. โครงการอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่	<ol style="list-style-type: none"> 1. บอกความหมายของการประกอบ อาชีพการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ 2. บอกองค์ประกอบของอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความสำคัญของโครงกาประกอบอาชีพการผลิตผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ 2. บอกประโยชน์ของโครงการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ 	1. จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาความสำคัญของโครงการอาชีพ ประโยชน์องค์ประกอบแล้วจัดกิจกรรมสนทนาแลกเปลี่ยน ข้อมูลความคิดเห็นเพื่อสร้างแนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1	-

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	3. สามารถเขียนโครงการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ 4. บอกความเป็นไปได้ของอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	3. การเขียนองค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ 4. การเขียนโครงการประกอบอาชีพ 5. การตรวจสอบความเป็นไปได้ของการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	2. จัดให้ผู้เรียนศึกษาระยะข้อมูลความรู้การเขียนโครงการที่ดีพร้อมจัดอภิปรายผล 3. จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการเขียนโครงการอาชีพ 4. กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติประเมินความเหมาะสมให้สอดคล้องกับโครงการอาชีพ 5. จัดให้ผู้เรียนปรับปรุงโครงการอาชีพให้มีความเหมาะสม	5	35
			รวม		

ลงชื่อ.....ผู้เสนอหลักสูตร
(นางสาวอรพรรณ คำเงิน)
ครู ทัศน.ตำบล

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(นายชุมพล บันอิน)
ประธานกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร
(นางพินิจ อุประโจง)
ครูชำนาญการพิเศษ รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอป่าตอง